

Kúria

ítélet

Az ügy száma: Bfv.II.1278/2018/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Molnár Gábor Miklós a tanács elnöke,
Dr. Feleky István előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. március 25.
Az ügy tárgya: közúti baleset okozásának vétsége
Terhelt(ek): ...
Első fok: Szombathelyi Járásbíróság 10.B.496/2016/13-I.
ítélet, 2017. február 28. tárgyalás
Másodfok: Szombathelyi Törvényszék 6.Bf.77/2017/16. végzés,
2018. június 19. tárgyalás
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: terhelt védője
Az indítvány iránya: terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a közúti baleset okozásának vétsége miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szombathelyi Járásbíróság 10.B.496/2016/13-I. számú ítéletét és a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság 6.Bf.77/2017/16. számú végzését megváltoztatja:

... terheltet az ellene közúti baleset okozásának vétsége [Btk. 235. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmenti.

A szabadságvesztés és a közúti járművezetéstől eltiltás kiszabására vonatkozó rendelkezéseket mellőzi.

Megállapítja, hogy az eljárás során felmerült 472.944 (négy-száz-hetven-kettő-ezer-kilenc-száz-negyven-négy) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Elrendeli a bünygyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorl kamatával egyútt ... terheltnek történő visszatérítését.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt

nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] **I.** 1. A Szombathelyi Járásbíróság a 2017. február 28. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 10.B.496/2016/13-I. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki közúti baleset okozásának vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 235. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont].
- [2] Ezért őt 10 hónap - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett, a végrehajtás elrendelése esetén - fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 1 év 6 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a közúti járművezetéstől eltiltásba beszámításról és kötelezte a terheltet az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.
- [3] A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Szombathelyi Törvényszék a 2018. június 19. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 6.Bf.77/2017/16. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta azzal, hogy pontosította a közúti járművezetéstől eltiltásba beszámításra vonatkozó rendelkezést, és megállapította a fellebbezési eljárásban a terheltet terhelő további bűnügyi költség összegét.
- [4] 2. Az elsőfokú bíróság által megállapított (elsőfokú ítélet 2-3. oldal) és a másodfokú bíróság által részben kiegészített és helyesbített (másodfokú végzés 2. oldal 4-7. bekezdés) történeti tényállás a következő:
- [5] A terhelt 2015. december 12. napján 11 óra 10 perc körüli időben közlekedett személygépkocsival város 1 belterületén a ... út 4,7 méter széles jobb oldali forgalmi sávjában. A sértett a terhelttel azonos irányban, a terhelt előtt haladt kerékpárjával.
- [6] A ... út és az abba jobb oldalról becsatlakozó ... utca útkereszteződését követően a ... utat - melynek jobb oldali forgalmi sávja itt 5,7 méter széles - kijelölt gyalogos-átkelőhely keresztezi. A kijelölt gyalogos-átkelőhelyet követően a ... út úttestén a menetirány szerinti jobb oldalon balra kanyarodó forgalmi sáv került kialakításra, amelyből balra, a ... utcába lehet kanyarodni.
- [7] A terhelt mintegy 47-52 km/óra sebességgel közlekedett. Az előtte mintegy 14-17 km/óra sebességgel haladó kerékpárost meg kívánta előzni, ezért megkezdte forgalmi sávján belül a balra húzódást, illetve a kerékpáros (sértett) megközelítését.
- [8] A terhelt mintegy 33,7-34,9 méter távolságban volt a sértett mögött, amikor a sértett megkezdte kerékpárjával a behúzódását az útkereszteződést követően balra kanyarodó forgalmi sávba azért, hogy a ... utcába kanyarodva folytassa útját.
- [9] A terhelt, aki ekkor már megkezdte a kerékpáros sértett előzését,

mintegy 2,5 másodperc késedelemmel észlelte a sértett balra húzódását, ezért változatlan sebességgel - fékezés nélkül - a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen, az úttest bal oldali szélétől 3,3 méter távolságra, személygépkocsija jobb elejével nekiütközött a személygépkocsi haladási irányához képest 4-5 fokos szögben balra húzódó sértett kerékpárjának. Ennek következtében a sértett felcsapódott a személygépkocsi szélvédőjére, majd onnan az úttestre zuhant. A baleset következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen elhalálozott.

- [10] A terhelt 16,9 méter látható féknyomot hagyó fékezést követően a menetiránya szerinti bal oldali forgalmi sávban nyerte el véghelyzetét.
- [11] A terhelt, amennyiben késedelem-mentesen reagál a sértett látható balra húzódására, úgy a kerékpár haladási sebességét akár lassító fékezéssel is fel tudta volna venni. A terhelt által megválasztott haladási sebességhez tartozó féktávolság lassító fékezés esetére 31,7-35,7 méter, míg a sértett látható balra húzódásakor a terhelt 32,6-36,1 méter távolságra járt az ütközés helyétől.
- [12] A baleset azért következett be, mert a terhelt megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 34. § (8) bekezdés a) pontjában foglalt közúti közlekedési szabályt, amely szerint tilos előzni kijelölt gyalogos-átkelőhelyen és közvetlenül a kijelölt gyalogos-átkelőhely előtt.
- [13] Az elsőfokú eljárásban a védelem - jogirodalmi érvelésekkel alátámasztva - arra hivatkozott, hogy az elkövetési magatartással okozott tényállásszerű eredmény az okozójának csak akkor számítható be, ha az eredményben éppen azok a kockázatok, veszélyek realizálódnak, amelynek elhárítását a megsértett gondossági norma célozza. Adott esetben azonban hiányzott az ún. rizikó összefüggés. A terhelt cselekményével okozott eredmény a megsértett büntetőjogi norma körén kívül esik.
- [14] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a KRESZ 34. § (8) bekezdés a) pontjában foglalt közúti közlekedési szabály elsődlegesen a gyalogos-átkelőhelyet használó gyalogosokat védi, ám amennyiben a jogalkotó akarata csak erre terjedt volna ki, akkor a KRESZ 39. § (9) bekezdéséhez hasonlóan ezen pont tekintetében is kivonta volna a tilalomból a kétkerekű motorkerékpárnak, segédmotor-kerékpárnak és kerékpárnak a gépjárművel való előzését.
- [15] Abból, hogy a jogalkotó a KRESZ 34. § (9) bekezdése szerint a KRESZ 34. § (8) bekezdés a) pontja esetében az egy nyomon haladó jármű előzését nem teszi lehetővé az következik, hogy ez a szabály nem csupán a gyalogos-átkelőhelyen áthaladó gyalogos védelmére irányul. A sértett a KRESZ 34. § (8) bekezdés a) pontja alapján neki biztosított védelem miatt kezdhette meg irányjelzéssel együtt a balra húzódást.
- [16] A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyetértve azt állapította meg, hogy a baleset oka a KRESZ előzési tilalmat kimondó rendelkezésének a terhelt általi megszegése volt. A „baleset objektív elkerülhető volt, hiszen az a vádlotti

szabályszegés nélkül nem történt volna meg".

- [17] **II.** 1. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a védő terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 648. § a) pontja és 649. § (1) bekezdés a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.
- [18] A védő indítványa szerint a bíróságok tévesen állapították meg, hogy a KRESZ 34. § (8) bekezdés a) pontjában írt szabály megszegése és az eredmény között okozati összefüggés áll fenn. E közúti közlekedési szabály ugyanis kizárólagosan a gyalogos-átkelőhelyen közlekedő vagy azon áthaladni szándékozó gyalogosok védelmét, láthatóságuk biztosítását szolgálja, ezért a szabály megsértése csak formálisan valósult meg. Nem adekvát és nem is releváns oka a balesetnek, mert a terhelt számára nem volt előre látható a sértett balra kanyarodása. A baleset releváns oka a sértett irányváltoztatása volt, amelynek hiányában a terhelt bárki veszélyeztetése nélkül elhaladt volna a sértett mellett.
- [19] A védő másodlagosan kifejtette, hogy a behaladás váratlansága, az irányváltoztatás kellő időben történő előre jelzésének a hiánya, avagy a terhelt észlelési és cselekvési késedelme merülhet fel a baleset jogilag releváns okaként. Ezt azonban a bíróságok nem vizsgálták. A terhelt önmagában semmiféle eredmény előidézésére nem alkalmas előzési szabálytalanságára alapították büntetőjogi felelősségének a megállapítását. A sértett váratlan irányváltoztatásával a terheltnek számolnia nem kellett. Azt a járművel bárhol irányt változtató közlekedőnek a manőver megkezdése előtt kellő időben előre jeleznie kell. Amennyiben a sértett az irányváltoztatást olyan időben jelezte, hogy az (már) nem volt elhárítható, úgy más szabályszegés sem kerülhet a terhelt terhére beszámításra.
- [20] A védő mindezek alapján elsődlegesen a terhelt felmentését, másodlagosan a jogerős marasztaló döntés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.
- [21] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1269/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaposnak találta.
- [22] Érvelése szerint az irányadó tényállás alapján a baleseti veszélyhelyzetet a sértett idézte elő azáltal, hogy hirtelen, váratlanul, körültekinés nélkül kezdte meg a balra behúzódást a terhelt haladási vonalába. A sértett a szabálytalan, balra húzódó magatartásával megszegte a KRESZ 29. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést, amely kimondja, hogy aki járművel irányt változtat, köteles az azonos irányban vagy szemben haladó, irányt nem változtató járműveknek elsőbbséget adni. Ekként a vele azonos irányban mögötte haladó, előzését már megkezdő terhelt elsőbbségi jogát sértette meg.
- [23] A terhelt a sértett által előidézett veszélyhelyzetet elhárító magatartást nem tanúsított. Ilyen közlekedési helyzetben elvárható magatartás az „intenzív lassító” fékezéssel elhárítás. Erre azonban

a terheltnek még akkor sem volt reális lehetősége, amennyiben nem 2,5 másodperc késedelemmel, hanem késedelemmentesen reagál a sértett látható balra húzódására, mert ebben az esetben sem tudta volna felvenni a kerékpár haladási sebességét még intenzív fékezéssel sem.

- [24] A baleset időbeni elkerülhetőségére a büntetőjogi felelősség nem alapítható (BH 2007.74.-Bfv.II.199/2005.). Ezen túlmenően azonban az irányadó tényállás nem alkalmas annak alátámasztására sem, hogy a terhelt a baleset bekövetkezését „intenzív lassító” fékezés alkalmazása mellett elkerülhette volna. A terhelt által vezetett jármű haladási sebességéhez tartozó féktávolság, valamint a sértett látható balra húzódásakor a terhelt és a sértett közötti távolság-intervallumok között ugyanis van egy olyan közös tartomány, amelynek alapulvételével a terhelt részéről az általa alkalmazott „intenzív lassító” fékezés mellett a baleset biztonsággal nem volt elhárítható.
- [25] A bíróságok álláspontjával szemben a KRESZ 34. § (8) bekezdés a) pontja kizárólag a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen szabályszerűen haladó gyalogosok védelmét szolgálja, melynek körén az e norma esetleges megsértésével előzést végrehajtó, illetőleg megelőzőtt jármű vezetői és utasai kívül esnek. A KRESZ 34. § (9) bekezdése a (8) bekezdés b) és e) pontjában meghatározott tilalom alóli kivételként fogalmazza meg a kétkerekű motorkerékpárnak, segédmotoros kerékpárnak és kerékpárnak gépjárművel való előzését. A vasúti felüljáró, illetőleg útkereszteződés térségében érvényesülő előzési tilalom azonban az érintett térségek jellegéből adódóan szükségképpen eltér a kijelölt gyalogos-átkelőhelytől és annak közvetlen környezetétől.
- [26] Mindezekre tekintettel a bíróságok az irányadó tényállásból téves következtetést vontak a terhelt bűnösségére.
- [27] A Legfőbb Ügyészség ezért azt indítványozta, hogy a Kúria tanácsülésen a megtámadott határozatot változtassa meg és a terheltet - mivel a cselekmény nem bűncselekmény - mentse fel az ellene közúti baleset okozásának vétsége miatt emelt vád alól. Egyúttal állapítsa meg, hogy az eljárás során felmerült 472.944 forint bűnügyi költséget az állam viseli.
- [28] 3. A terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakra nem tett észrevételt.
- [29] A védő az észrevételében az elsődleges indítványának megerősítését látta abban, hogy a terhelt az ütközést elkerülni azonnali észlelés esetén sem tudta volna.
- [30] **III.** A Kúria azt állapította meg, hogy a védő felülvizsgálati indítványa és a Legfőbb Ügyészség indítványa alapos.
- [31] 1. Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt helye van [Be. 648. § a) pont].
- A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét

[Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont].

- [32] 2. A Btk. 235. § (1) bekezdése szerint a közúti baleset okozásának vétségét az követi el, aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz. A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált okoz [Btk. 235. § (2) bekezdés b) pont].
- [33] 2.1. A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás [Be. 650. § (2) bekezdés, Be. 659. § (1) bekezdés] szerint a terhelt a személygépkocsijával és a sértett a kerékpárjával egy irányban haladt. A terhelt az előtte haladó sértett előzése érdekében, forgalmi sávján belül megkezdte a balra húzódást, illetve a sértett megközelítését.
- [34] Aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon [azonos szövegezéssel: a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 5. § (1) bekezdés c) pont, és KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pont]. Ezt a közúti közlekedésre vonatkozó általános gondossági szabályt a KRESZ konkretizálja speciális részletszabályok felállításával.
- [35] A közúti közlekedésben érvényesülő ún. „bizalmi elv” alapja, hogy minden közlekedő ismeri és betartja a közlekedés szabályait.
- [36] A terhelt a ténylegesen 47-52 km/óra sebességgel haladása során nem sértette meg a lakóterületre vonatkozó legfeljebb 50 km/óra sebességhatárt [KRESZ 26. § (1) bekezdés a) pont ad) alpont]. A forgalmi sávján belül balra húzódásával és a sértett megközelítésével sem sértett közúti közlekedési szabályt. Alappal bízhatott abban, hogy a közlekedés más résztvevői is betartják a KRESZ szabályait.
- [37] Ezzel szemben a sértett - függetlenül attól, hogy karjával jelezte az akaratát - megsértette a KRESZ 29. § (1) bekezdésében előírt azon alapvető közúti közlekedési szabályt, amely szerint, aki járművel irányt változtat (terelővonalat, az úttest szélét vagy képzeletbeli felezővonalát átlépi, forgalmi sávot változtat, másik útra bekanyarodik, főútvonalról vagy szilárd burkolatú útról letér stb.) köteles az azonos irányban vagy szemben haladó, irányt nem változtató járműveknek elsőbbséget adni.
- [38] A sértett - a tőle elvárható módon - nem mérte fel azt a kialakult közúti közlekedési helyzetet, amelyben a terhelt nála többszörösen nagyobb sebességgel mögötte haladva megközelítette őt és már meg is kezdte az előzéséhez szükséges balra húzódást. A sértett tehát nem adta meg a terhelt számára az elsőbbséget, amikor balra kanyarodása érdekében az úttest jobb széléről elindult a forgalmi sávja bal széle irányába és ezzel közvetlen baleseti veszélyhelyzetet hozott létre.
- [39] Miután a sértett KRESZ szabályszegése folytán közvetlen baleseti veszélyhelyzet alakult ki, a terheltet a baleset elhárításának kötelessége terhelte. A KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában

meghatározott - a fentiekben már idézett - általános baleset-elhárítási szabály megszegése értelemszerűen csak akkor róható a terhelt terhére, amennyiben megvolt számára a baleset elhárításának a lehetősége.

- [40] Az irányadó tényállás alapján azonban az volt megállapítható, hogy a sértett váratlan balra kanyarodása folytán kialakult közlekedési helyzetben - függetlenül attól, hogy 2,5 másodperc észlelési késedelmre állapítható meg - az általánosan és így a tőle is elvárható intenzív fékezés mellett sem háríthatta el - minden kétséget kizáróan - a sértettel való ütközést, a baleset bekövetkezését.
- [41] A terhelt a sértett balra kanyarodásakor a sértettől 32,6-36,1 méter távolságra volt, és amennyiben késedelem nélkül lassító fékezést alkalmaz, abból 31,7-35,7 féktávolság adódott volna, s csak a kerékpár haladási sebességét tudta volna felvenni.
- [42] A 32,6 és a 35,7 méteres tartományban tehát előfordulhatott, hogy az idejében alkalmazott intenzív fékezés hossza meghaladhatta a kerékpáros tényleges távolságát és ebben a helyzetben a baleset elkerülhetetlen volt. Ekkor a sértett elütése a féktávolságon belül történt, amikor pedig - az elháríthatatlansága folytán - a terhelt büntetőjogi felelősségének a megállapítására nem kerülhet sor.
- [43] 2.2. Az ítélkezési gyakorlat - részben a 6/1998. BJE jogegységi iránymutatása nyomán - a büntetőjogi felelősséget a baleset bekövetkezéséért való felelősséghez kapcsolja.
- [44] A baleset bekövetkezéséért való felelősség megállapítása során pedig mindig vizsgálni kell, hogy a tettes terhére rótt szabályszegésnek volt-e konkrét relevanciája.
- [45] A konkrét normasértés konkrét relevanciájának a vizsgálata az objektív elkerülhetőség, illetve elkerülhetetlenség vizsgálatát jelenti. Szillogizmus, amelyben a ténylegesen megtörtént történeti tényállást, a konkrétan bekövetkezett eredményt egybevetjük egy, a jogkövető magatartást feltételező fiktív magatartással (Belovics Ervin, Molnár Gábor Miklós, Sinku Pál Büntetőjog II. Különös Rész, hatodik hatályosított kiadás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2018., 335. oldal).
- [46] A relevancia vizsgálatának fő módszere tehát az, hogy a fiktív tényállásban a jogkövető magatartást jelenítjük meg. Mi történt volna, ha a terhelt észlelési késedelem nélkül intenzív fékezésbe kezd. A Kúria az irányadó tényállás alapján azt állapíthatta meg, hogy a baleset akkor is bekövetkez(het)ett volna.
- [47] A konkrét normasértés relevanciájának a vizsgálata során csak egy elemet cserélhetünk ki, a normasértő elkövetési magatartást és azt is csak olyanformán, hogy a jogkövető magatartással helyettesítjük. (Vajon a baleset akkor is bekövetkezett volna?) Egyéb releváns körülmények - mint pl. behaladás, kihaladás, elkormányzás stb. - megváltoztatására nem kerülhet sor. A tényleges elkövetési magatartást tehát a szabályok megtartásával tanúsított magatartással kell egybe vetni, és ha a kerékpárost ebben az esetben is elgázolta volna, akkor a szabályszegés nem volt

releváns. Ha viszont a fiktív tényállásban az eredmény elmarad, akkor a normasértés releváns és a konkrét normasértés az elkövető által okozott eredménybe beszámítható (Belovics Ervin, Molnár Gábor Miklós, Sinku Pál Büntetőjog II. Különös Rész, hatodik hatályosított kiadás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2018., 335. oldal).

- [48] Mai ítélkezési gyakorlatunk szerint az okozati összefüggés relevanciája csak akkor állapítható meg, ha kimutatható, hogy a jogszerű alternatív magatartás esetén az eredmény biztosan elmaradt volna.
- [49] A gyakorlati jogalkalmazás során az egyedi eset konkrét körülményeinek mindenre kiterjedő figyelembevételével kell eldönteni azt a kérdést, hogy a jogszerű alternatív magatartás mellett reális lehetőség nyílott volna-e a tényállásszerű eredmény (példánkban a halál) elkerülésére.
- [50] A Kúria egyetért azzal a jogirodalmi állásfoglalással, amely szerint a rizikófokozási elmélet a mulasztási cselekményeknél alkalmazhatatlan. A jogszerű alternatív magatartás ugyanis nem lehet más, mint az elmulasztott szabályszerű pozitív cselekvés, amelynek a feltételezett hatását az eredmény bekövetkezésére már a mulasztás okozatosságának a megállapításához figyelembe kell venni (Belovics Ervin, Molnár Gábor Miklós, Sinku Pál Büntetőjog II. Különös Rész, hatodik hatályosított kiadás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2018., 335. oldal).
- [51] Teljesen új dimenziót kapcsolhat(na) az eljárásba annak a kérdésnek a felvetése, hogy az okozati összefüggés megállapításához milyen eredményt kell figyelembe venni: a normába foglalt (a Btk. szerinti) eredményt, vagy mint a baleset bekövetkezését. A jogalkalmazás soha nem a normába foglalt eredményt, hanem mindig „csak” a baleset bekövetkezését vizsgálja (lásd 6/1998. BJE jogegységi határozat). A sértő biológiai eredmény elmaradása ugyanis bizonyossággal csak akkor állapítható meg, ha maga a baleset is elmarad. Ennek indoka az is, hogy az orvos-szakértők egy fikció keretében - értelemszerűen - nem tesznek bizonyossági szintű megállapítást egy adott minőségű eredmény bekövetkezésére vagy elmaradására. A fiktív tényállás szerint is bekövetkező balesetnek az eredetitől eltérő lefutása esetén sem zárható ki, hogy a normában foglalt követelményeket kimerítő biológiai eredmény bekövetkezik. (Az persze kérdés, hogy ilyenkor kell-e, illetve miként kell érvényesíteni az in dubio pro reo elvét.) Ezért nem mozdult el (még a közúti közlekedési bűncselekmények területén sem) a magyar joggyakorlat abba az irányba, hogy értékelje az elkövető javára azt a helyzetet, amikor a baleset a szabálykövető magatartás esetén sem maradna ugyan el, ám bekövetkezésének feltételei, körülményei olyan jelentős mértékben eltérőek lennének, amely lényegesen befolyásolhatná a nagy valószínűséggel várható biológiai sértő eredmény súlyosságának a mértékét (Belovics Ervin, Molnár Gábor Miklós, Sinku Pál Büntetőjog II. Különös Rész, hatodik hatályosított kiadás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2018., 335-

336. oldal).

- [52] 2.3. A természettudományos okozati összefüggéstől elszakadó és a napi jogalkalmazás során a terhelt terhére beszámítható okozati összefüggés megállapítása kizárólag a tényállásszerű eredmény tiltott veszélyét előidéző magatartás (a gyakorlatban kizárólag csak a hanyag gondatlansággal megvalósuló bűncselekmények) esetén jut jelentőséghez, mert e cselekmények megállapításának az egyik feltétele az objektív gondossági kötelesség megsértése.
- [53] Az eredmény tiltott veszélyének a követelménye a magatartással szemben támasztott feltétel. Mindig szükségképpen a magatartás tanúsításának az időpontjára kell vizsgálni, abban az időpontban, amikor a konkrét eredmény még nyilvánvalóan nem következett be.
- [54] Az irányadó tényállás szerint a terhelt a kerékpárján haladó sértettet a gyalogos-átkelőhelyen meg kívánta előzni és ezért megkezdte az általa igénybe vett forgalmi sávban a balra húzódást, illetve a kerékpáros megközelítését.
- [55] A KRESZ 34. § (8) bekezdése alapján nem kétséges, hogy tilos előzni a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen és közvetlenül a kijelölt gyalogos-átkelőhely előtt.
- [56] A Kúria álláspontja szerint azonban - eltérően a bíróságok álláspontjától és egyetértve az indítványozó védő, valamint a Legfőbb Ügyészség álláspontjával - a KRESZ 34. § (8) bekezdés a) pontjában rögzített közúti közlekedési szabály kizárólag a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen és közvetlenül a kijelölt gyalogos-átkelőhely előtt lévő gyalogosok védelmét szolgáló szabály. Ez a rendelkezés kizárólag a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen, illetőleg annak közvetlen térségében tartózkodó, elsőbbségre jogosult gyalogosok tekintetében határoz meg a járművezetőkre nézve kötelezettséget. Nem célja, nem rendeltetése a közúti közlekedésben részt vevő más járművezetők védelme.
- [57] Az elsőfokú bíróság álláspontjának alátámasztásaként - a KRESZ 34. § (8) bekezdés a) pontjában foglalt szabály alkalmazásának indokaként - hivatkozott a KRESZ 34. § (9) bekezdésében foglalt szabályra. A szerint a KRESZ 34. § (8) bekezdés d) és e) pontjában meghatározott tilalom nem vonatkozik a kétkerekű motorkerékpárnak, segédmotoros kerékpárnak és kerékpárnak gépjárművel való előzésére.
- [58] A KRESZ 34. § (8) bekezdés d) és e) pontja szerint tilos előzni d) vasúti átjáróban és közvetlenül vasúti átjáró előtt, illetve e) útkereszteződésben és közvetlenül útkereszteződés előtt.
- [59] E szabályozás nem áll semmilyen összefüggésben a gyalogos-átkelőhelyek, illetve azokhoz kapcsolódóan a gyalogosok védelmére vonatkozó KRESZ szabályokkal és ennél fogva az alapügyben eljáró bíróságok által a terhelt terhére rótt KRESZ 34. § (8) bekezdés a) pontjában foglalt közlekedési szabállyal. A terhelt ezt a közlekedési szabályt a közlekedése és a jelen ügyben terhére rótt cselekményének a végrehajtása során nem szegte meg.
- [60] Összegezve tehát a Kúria azt állapította meg, hogy a sértett közlekedési szabályszegése idézte elő a közvetlen baleseti veszélyhelyzetet és indította el a balesethez vezető okfolyamatot.

A terhelt felelőssége a baleset el nem hárításában nem állapítható meg.

- [61] A védő felülvizsgálati indítványa ekként alaposnak bizonyult, mert a terhelt cselekménye nem bűncselekmény, tehát bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

Az indítvány elvi tartalma

- [62] A bűnösség megállapítása törvénytörő.

A döntés elvi tartalma

- [63] A felülvizsgálati indítvány alapos. Amennyiben a kerékpáros sértett váratlanul balra irányt változtatva az addig mögötte és vele egy irányban haladó, irányát nem változtató terhelt által vezetett személygépkocsi elé kanyarodik, ezzel megsérti azt a KRESZ 29. § (1) bekezdésében előírt közúti közlekedési szabályt, amely szerint, aki járművel irányt változtat (terelővonalat, az úttest szélét vagy képzeletbeli felezővonalát átlépi, forgalmi sávot változtat, másik útra bekanyarodik, főútvonalról vagy szilárd burkolatú útról letér stb.) köteles az azonos irányban vagy szemben haladó, irányt nem változtató járműveknek elsőbbséget adni. Ha ebben a helyzetben a terhelt minimális (2,5 másodperc) késedelemmel nem észleli a sértett elé kanyarodását, de észlelési késedelem nélkül is elűtötte volna a sértettet, cselekménye nem bűncselekmény, nem valósítja meg a közúti baleset okozásának vétségét.

Záró rész

- [64] A kifejtettek alapján a Kúria - a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva - a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak helyt adott. A megtámadott határozatot - a Be. 662. § (2) bekezdés a) pont 1. fordulata alapján - megváltoztatta és maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. ... terheltet az ellene közúti baleset okozásának vétsége [Btk. 235. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól - a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján - felmentette.
- [65] A Kúria a terhelt felmentéséhez igazodóan mellőzte a jogerős ítéletek mindazon rendelkezéseit, amelyek a bűncselekmény miatt kiszabott büntetésekre vonatkoztak és megállapította, hogy az alapügyben mindösszesen felmerült (467.864+5.080 azaz) 472.944 forint bűnügyi költséget - a Be. 575. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján - az állam viseli.
- [66] A Kúria egyúttal - a Be. 856. § (1) bekezdés c) pont 1. fordulata alapján - elrendelte a bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorai kamatával együtt a terheltnek visszatérítését.
- [67] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC.

Fejezete sem tartalmaz. Az ítélet ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. március 25.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.1278/2018/6. számú ítélete 2019. március 25. napján jogerős.

Budapest, 2019. március 25.

. Molnár Gábor Miklós s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:
Lévai Viktória
tisztviselő